

Lovande substans mot beroende

Forskare från USA och Storbritannien har visat lovande effekter av en substans mot alkoholberoende. Studien, presenterad i Science, omfattar en substans vid namn LY686017 som blockerar neurokininreceptorn NK1R, vilken visats vara kopplad till bland annat stress, ångest och smärta.

Individer med alkoholberoende delas ibland in i två grupper. Den ena gruppen söker främst spänningen och kicken (thrill-seeking) då de dricker alkohol. Alkoholister i denna grupp brukar normalt utveckla sitt beroende redan i unga år och är ofta alkoholister före 25 års ålder. Den andra gruppen alkoholberoende, som är större till antalet, består av individer som dricker för att främst dämpa ångest. Individer i den gruppen tenderar överlag att utveckla sitt beroende vid högre ålder än de som dricker för kicken.

Naltrexon, som säljs under namnet Revia, är som bekant ett preparat som används för att behandla alkoholberoende. Studier har indikerat att naltrexon fungerar bättre på så kallade thrill seekers-drickare.

Det forskarna gjort är att sikta in sig på ett preparat, alltså LY686017, de tror kan vara effektivt för gruppen som dricker främst för ångestlindring. I studien ingick 50 individer, samtliga nyktra alko-

Foto: Paul Brown/SP/L/IBL

En substans som blockerar neurokininreceptorn NK1R – som är kopplad till stress, ångest och smärta – har prövats på alkoholister som dricker i ångestdämpande syfte.

holister. Alla dessa hade i ett frågeformulär angett en relativ hög grad av ångest (vilket tolkats som att de tillhör den senare gruppen av alkoholister). Hälften av studiedeltagarna hade sedan behandlats med LY686017. Den andra halvan av de behandlade fick placebo.

Försöket pågick en månad, och deltagarna uppgav bland annat vilket sug (crav-

ing) de kände efter alkohol och den upplevda livskvaliteten. De som behandlats med preparatet visade sig sammantaget uppleva minskat sug och bättre livskvalitet än placebogruppen.

Individernas sug efter alkohol testades även under stress. De fick bland annat plädера inför en sträng panel om varför just de var lämpliga för sitt drömjobb. Därefter fick de se och lukta på alkoholhaltiga drycker – men utan att smaka på dem. Ett blodprov togs, där bland annat kortisolnivåer mättes. Dessutom fick individerna uppge vilket sug de haft efter alkohol i samband med försöket.

Det visade sig att behandlade individer uppvisade såväl lägre nivåer av kortisol som mindre sug efter alkohol än placebogruppen.

Författarna konstaterar att antagonister till NK1-receptorn kan erbjuda ett effektivt sätt att behandla alkoholberoende, vilket bör undersökas vidare i fler studier. Författarna planerar att själva genomföra en omfattande multicenterstudie över preparatet.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist

anders.hansen@sciencecap.se

Science. doi: 10.1126/science.1153813 Epub 2008 Feb 14.

Vanligt med drogreferenser i populärmusik

Att alkohol och droger brukar omnämnas frekvent i populärmusik kommer knappast som en överraskning för de flesta och är som bekant heller inte något nytt fenomen. Nu har forskare från USA tittat närmare på ämnet i en studie presenterad i tidskriften Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine.

Författarna har utgått från den amerikanska topplistan Billboards 279 mest populära sånger från helåret 2005. Billboardlistan är en försäljningslista som omfattar alla typer av populärmusik som exempelvis pop, rock, country, soul och rapmusik. Författarna har studerat texterna och letat efter mer eller mindre explicita referenser till narkotika och alkohol. Resultaten visar att 41,6 procent av texterna refererade till narkotika; i en tredjedel (33,3 procent av samtliga 279 texter) var referensen explicit. Till alkohol refererades det i närmare en fjärdedel av sångtexterna (23,7 procent). För-

fattarna har vidare subgrupperat musiken och konstaterar att pop- och rockmusik ter sig ganska harmlös, där återfanns det drogreferenser i 9 respektive 14 procent av fallen. Inom rapmusik var drogreferenser däremot närmast en regel, där refererades det till narkotika i 77 procent av fallen. Något förvånande kan man konstatera att countrymusik inte var så oskyldigt som man först kunde tro, 36 procent av countrytexterna på listan innehöll narkotikareferenser.

Undersökningar har visat att amerikanska ungdomar mellan 15 och 18 års ålder lyssnar på musik under i genomsnitt 2,4 timmar per dag. Något som alltså, enligt författarna, innebär att de exponeras kraftigt för drogreferenser dagligen genom populärmusik. Forskarna betonar att exponeringen varierar starkt mellan olika genrer. Studien har inte tittat på utvecklingen av drog- och alkoholreferenser i populärmusik över tid, och

Foto: Läkartidningen

Ungdomar lyssnar på musik i genomsnitt 2,4 timmar per dag, enligt studien, och exponeras kraftigt för drogreferenser.

en fråga man onekligen ställer sig är om det var bättre förr. En liknande studie över referenser till narkotika bland låtarna från Billboards topplista från ett valfritt år i slutet av 1960-talet skulle exempelvis vara en intressant uppföljning.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist

Arch Pediatr Adolesc Med. 2008;162:169-75.

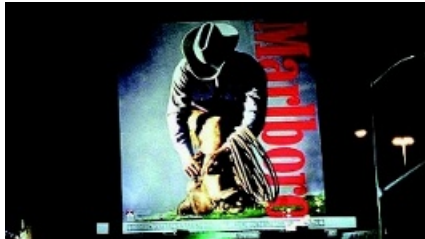
Katastrofal epidemi av tobaksrökning i Indien

Antalet tobaksrökare i Indien ökar lavinartat, och situationen är i dag att betrakta som en epidemi som kan komma att få katastrofala konsekvenser. Det konstateras i en omfattande studie presenterad i *New England Journal of Medicine*. Enligt studien, som gjorts av forskare från bland annat Indien, Storbritannien och Kanada, kommer runt en miljon indier att dö till följd av tobaksrökning år 2010. Bland dödsfallen ingår individer som dör av cancer, kardiovaskulär sjukdom och lungsjukdomar till följd av tobaksrökning.

I Indien finns i dag i storleksordningen 120 miljoner rökare, och den överväldigande majoriteten av dessa är män. Runt var tredje man mellan 30 och 69 år är tobaksrökare, vilket ska jämföras med runt 5 procent av kvinnorna i samma ålder. Rökarna i Indien röker antingen vanliga västerländska cigaretter eller vad som kallas bidi, en slags cigaretter med mindre tobaksinnehåll som rullas i ett annat papper och som inte har filter.

Studien är mycket omfattande. 900 individer har åkt runt och intervjuat människor i Indien om bland annat sjukdomar och rökvanor. Intervjuerna har gjorts både i städer och på landsbygden och ska utgöra ett representativt material för hela landets befolkning. Totalt omfattar studien över en miljon människor. Bland annat har rökvanorna kartlagts hos 74 000 individer som avlidit.

Bland resultaten noteras t ex att rökning beräknas ligga bakom 38 procent av alla dödsfall till följd av tuberkulos (som är vanligt förekommande i Indien), 20 procent av alla dödsfall till följd av kardiovaskulär sjukdom och 32 procent av alla dödsfall orsakade av cancer. Värt att notera är att studien visar att även begränsad tobaksrökning, ett fåtal cigaretter per dag, är korrelerad med ökad risk att

Tobaksindustrin satsar hårt på att nyrekrytera rökare i fattiga länder för att kompensera bortfallet av rökare i västvärlden.

Foto: AP/Scanpix

avlider i tobaksrelaterade komplikationer. Fortsätter trenden kommer i storleksordningen en miljon människor att dö till följd av tobaksrökning år 2010, vilket, om siffran stämmer, gör att tobak skördar lika många offer i Indien som i Kina. Majoriteten av de indier som kommer att dö i komplikationer relaterade till tobak kommer att vara medelålders, skriver författarna vidare.

I takt med att andelen tobaksrökare minskat i västvärlden har tobaksbolagen satsat hårt på att nyrekrytera rökare i fattigare länder med lägre utbildad befolkning för att kompensera för bortfallet. Indien är ett av flera exempel där tobaksindustrin numera gör stora ansträngningar.

Författarna konstaterar att situationen i Indien är att betrakta som katastrofal och uppmanar myndigheter i landet att omedelbart ta krafttag för att begränsa rökningen. Av alla indier som avlider gör snart var tionde det på grund av komplikationer relaterade till tobaksrökning, en faktor som faktiskt kan förhindras, skriver författarna.

Anders Hansen
läkare, frilansjournalist

N Engl J Med. doi: 10.1056/NEJMsa0707719
Epub 2008 Feb 13.

Fetma och rökning vanligt bland deprimerade

Deprimerade individer är oftare feta och röker i större utsträckning än normalbefolkningen.

Det visar en studie presenterad i tidskriften *General Hospital Psychiatry*. Författarna har tittat på data från 200 000 vuxna amerikaner som svarat på frågor kring bland annat hälsa, vikt, kosthållning, rökning och psykiska problem.

Det visade sig att 8,7 procent uppfyllde kriterierna för depression. 15,7 procent hade vid något tidigare tillfälle i livet fått en depression diagnostiserad, medan 11,3 procent fått en ångestrelaterad diagnos. Bland individerna med pågående depression var sannolikheten att de skulle uppfylla kriterierna för fetma (BMI 30 eller högre) 60 procent högre än bland icke-deprimerade.

Det var dubbelt så vanligt att deprimerade rökte än normalbefolkningen, visar resultaten vidare.

Bland de deltagare som fått en ångestdiagnos var sannolikheten att de var feta ökad med 30 procent jämfört med de individer som inte fått en sådan diagnos. Avseende rökning var det dubbelt så vanligt att gruppen med ångestproblem rökte.

Studien visar vidare att såväl deprimerade som ångestdiagnostiserade var mindre fysiskt aktiva och drack mer alkohol. Kausalsambandet är givetvis en komplicerad fråga. Feta kan uppleva sig själva som stigmatiserade och känna sig nedstämda av den anledningen. Men man kan givetvis också tänka sig att deprimerade kontrollerar sin kost sämre, är mindre fysiskt aktiva och därför går upp i vikt.

Resultaten kommer knappast som någon överraskning. Tidigare studier har bland annat kopplat kroniska sjukdomar till depression.

Författarna hoppas att de aktuella rönen ska bidra till att öka medvetenheten kring kopplingen mellan depression, ångest, övervikt, rökning och allmänt ohälsosam livsföring.

Anders Hansen
läkare, frilansjournalist

Gen Hosp Psychiatr. 2008;30(2):127-37.

Artiklar efterlyses

Har du läst (eller skrivit) en artikel som kan vara av intresse för Läkartidningens läsare? Då är du välkommen att referera den på Nya rön-sidorna.

Innan du skickar in artikeln, kontakta doris.francki@lakartidningen.se